

VELİ PROFİLİNİN EĞİTİM YÖNETİMİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

To The Educational Management Of The Parent Profile Investigation Of Its Effects

Doç.Dr. Barış KOYUNCU

Girne Amerikan Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim ve Araştırma Enstitüsü Sosyal Bilimler Eğitim Yönetimi ve Denetimi (MA) Tezli Yüksek Lisans Programı
ORCID: 0000-0002-9716-4540

Raife TEKİN

Girne Amerikan Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim ve Araştırma Enstitüsü Sosyal Bilimler, Eğitim Yönetimi ve Denetimi (MA) Tezli Yüksek Lisans Programı
ORCID: 0000-0002-7395-090X

Cite As: Koyuncu, B. & Tekin, R. (2021). "Veli Profiline Eğitim Yönetimine Etkilerinin İncelenmesi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(47): 1518-1523.

ÖZET

Toplumların sosyo-ekonomik kültüründeki ani gelişmelerin teknolojinin özelliklerin üst seviyede ve özellikle de iletişim yaşanan değişiklikler ile bilginin insanlığı üzerinde etkisini değiştirmektedir. Toplumun sosyal yapısı içinde okulların yönetimi sosyal yapı içinde önemli derecede etkilenmektedir. Eğitim yöneticileri velilerin eğitim öğretimi destekleme düzeyleri bulguları ile, hangi alanlarda aile eğitimi çalışmaları düzenleyeceklerini tespit edebilirler.

Bu çalışmada, Veli profilinin eğitim yönetimine etkilerinin incelendiği araştırmada, yöneticilere uygulanmak üzere "Yönetici Görüşme Formu" düzenlenmiştir. Yönetici Görüşme Formu, Ankara Gölbaşı İlçesinde görev yapan elli beş okul yöneticisine uygulanmıştır. Görüşmeler bireysel ve grup görüşme şeklinde olmuştur. Görüşme Formu, okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise okul müdürlerine ayrıca şehir merkezinde ve kırsal kesimde olan okullara uygulanarak heterojen veri elde edilmesi sağlanmıştır.

Velilerin doğrudan öğrencileri ile ilgili olan konulara daha çok hassasiyet göstermedikleri, veliler Okul Aile Birliği çalışmalarına oldukça ilgisiz olduğu görülmektedir. Velilerin internet erişimine yeterli düzeyde sahip oldukları halde, okul wep ayfası, e- kurs modülü ve e-okul vb. ilgisiz kaldığı yapılan çalışmada görülmektedir.

Okul, öğrencilerin özgeçmişlerine ilişkin, benzer şekilde veliler de öğrenci ve okula ilişkin daha fazla veriye ulaşılabilir. Açıkçası artık okullarda sezgiye dayalı, anekdotlara dayalı ya da tecrübeye dayalı karar almak yerine, verilere dayalı kararlar alma esas olmalıdır. Bu çalışma ile elde edilen verilerin, tüm eğitim yönetimi ve bileşenlerine ışık tutması amaçlanmaktadır

Anahtar Kelimeler: Eğitim ve Okul, Eğitim de Dönüşüm, Eğitim Yönetimi, Veli Profili

ABSTRACT

Sudden developments in the socio-economic culture of societies change the effects of knowledge on human beings, especially with the changes in technology and communication. Within the social structure of the society, the management of the schools is significantly affected in the social structure. Educational administrators can determine in which areas they will organize family education activities with the findings of the education support levels of parents.

In this study, "Manager Interview Form" was prepared to be applied to administrators in the study, in which the effects of parents' profile on educational administration were examined. The Manager Interview Form was administered to fifty-five school administrators working in Ankara Gölbaşı District. The interviews were in the form of individual and group meetings. Heterogeneous data were obtained by applying the Interview Form to preschool, primary, secondary and high school principals, as well as schools in the city center and rural areas.

It is observed that the parents are not more sensitive to the issues that are directly related to their students, and the parents are quite indifferent to the Parents' Association activities. Although the parents have sufficient internet access, it is seen from the studies that the school service, e-course module and e-school etc. remain indifferent.

More data about the school, the resumes of the students, and similarly, the parents, the student and the school can be accessed. Clearly, data-based decisions should be essential, rather than intuitive, anecdotal or experience-based decisions in schools.

Key Word: Education and School, Transformation in Education, Education Management, Parent Profile

1. GİRİŞ

Göksoy'a (2018) göre; Belirli parçalardan oluşan sistemin, bu parçaları arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Söz konusu parçaların bu güçlü ilişkinin yanında dış çevreyle olan sıkı ilişkisiyle birlikte bir bütünü oluşturmalıdır. Alt sistem, sistem içinde bulunana ve onu oluşturan parçaların her biridir. Okulu açık ve sosyal bir sistem olarak; dış çevreden bilgi, enerji ile madde ve malzeme alır. Okullar amaçları doğrultusunda ve dönüşüm süreciyle bunları işler. İşlenen bu girdilerle oluşan çıktılar hem kurumun kendisine, hem de çevre ile birlikte diğer sistemlere de yeni girdiler olarak dönerler.

Faaliyetlerin amaçlara uygun olarak sürdürülüp sürdürülmedi dönütlerle kontrol edilir. Çevre, ekonomik, toplumsal ve politik kurumları ile güçleri içerir. (Karip, 2014). Bu yaklaşım ile Eğitim kurumlarına bir bütün olarak bu bakış açısıyla bakılır.

Dolayısıyla sistemde bütün ile birlikte parça da (alt sistem) önemlidir. Okulda bulunan herhangi bir aksaklık daha sağlıklı ve objektif biçimde tespit edilir. Bunun nedeni de Çünkü kurumun herhangi bir parçasında (alt sisteminde) oluşabilecek gelebilecek bir problem kurumun bütününe etkileyecek bir özellik taşıyabilir (Tortop, İsbir, Aykaç, Yayman, Özer, 2007).

Eğitim yönetiminin alt uygulama alanı olan okul yönetimin temel işlevleri, görev ve sorumluluklarını yerine getirmede ortak amaçlar doğrultusunda iç ve dış dinamikler arasında çok yönlü koordinasyonu sağlamaktır. Okulun dış dinamik bileşenlerinden olan aile paydaşının üretilen eğitim hizmetinin neresinde, nasıl ve ne kadar yer almalıdır? Bu soruya cevap verebilmek için aile ve çocuk-öğrenci ilişkisine göz atmak gerekir. Alan yazın incelenmesinde, aile çocuk ilişkisi hakkında birbiriyle paralel veya birbirini tamamlayan yönde görüşlerin bildirildiği tespit edilmiştir.

Bayraktar, Güven, Temel'e (2015) göre; Çocuğun eğitimi doğumuyla birlikte ailede başlamaktadır. Çocuğun inançları, tutumları ve davranışlarının temeli ailede atılır.

Babaoğlan, Çelik ve Nalbant' a (2018) göre; Ana-babaların çocuklarının eğitim-öğretimlerine katılımları ve çocuklarının akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Kotaman, 2008)

Yıldırım ve Dönmez 2008)'e göre; okullar toplumsal açık sistemlerdir (Aydın, 2005, 161; Sarıtaş, 2005, 234). Açık sistem yaklaşımına göre okullar, belirli bir sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal bir çevre içinde yer alır. Okullar bu çevre ile karşılıklı etkileşim içindedir (Şişman, 2002, 192). Başka bir ifadeyle açık sistemler, dinamik yapılarıyla hem çevrelerini etkiler hem de çevrelerinden etkilenirler. Bu nedenle okul, çevreden ayrı düşünülemez. Okulun yaşamını sağlıklı olarak sürdürebilmesi büyük ölçüde elverişli bir çevreye bağlıdır. Okul ile veliler arasında kurulacak sağlıklı bir iletişim, sağlıklı bir çevrenin de önkoşuludur.

Aile katılımı öğrenci başarısını artırmakta ve öğrencilerin olumsuz davranışlarının azalmasına yol açmaktadır. Ailenin okul ve öğretmenle iş birliği yapmasını ailenin eğitimi, çocuğun durumu, inanç ve beklentileri, kültürel ortam, velinin zaman ve yaşam gereksinimleri, bilgi eksikliği ve okul çevresi etkilemektedir (Patrikakou, 2008).³(Babaoğlan ve diğer; 2018)

Yıldırım ve Dönmez'e (2008) göre; Okulun öğrenciye istenilen davranışları tek başına kazandırması olanaksızdır. Kazandırılan davranışlardan önemli bir bölümü ailenin katkısı ile oluşur (Gümüşeli, 2004).⁴Okuldaki eğitim etkinlikleri evde anne-babalar tarafından desteklenmediği sürece okul eğitiminde başarıya ulaşmak çok zordur (Çelenk, 2003, 30).Okul ile ailenin öğrettikleri arasında çelişki olursa, bu durum öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkiler (Fidan ve Erden, 1993, 73).

Özcan'a (2014) göre; Okullar açık sistem özelliği göstermesinden dolayı, hem çevredeki değişimlerinden etkilenmekte, hem de onları etkileyebilmek için farklı yöntem ve araçlar kullanmaktadırlar (Açıkalın, 1995).Bunun için yöneticilerin, okul-çevre ilişkilerine gereken özeni göstermeleri ve bu konuda planlı çalışmalar yapmaları bir zorunluluk olarak görülmektedir (Aydın (2004).

Şişman ve Taşdemir, "çocuğun eğitimi söz konusu olduğunda, onu eğitme görev ve sorumluluğun kime ait olduğu, söz konusu bireyin yani çocuğun, öncelikle aileye mi yoksa devlete mi ait olduğu sorusuna, modern toplumlarda, modern eğitim ve modern okul anlayışını belli varsayımlara dayandığını ifade etmişlerdir.

Bu açıdan modern toplumlarda, modern eğitim ve modern okul anlayışı, belli varsayımlara dayanır.

Literatür taramamasından da anlaşıldığı üzere eğitim yönetimin bir alt alanı olan okul ve okulun dış dinamik paydaşlarından olan ailenin birbirinden etkilendikleri açıktır. Okul ve ailenin birbirinden etkilenmesi okulun, açık sistem olmasının aynı zamanda bir gereğidir. Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliğinde, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında, öğrencinin annesini/babasını veya kanuni sorumluluğunu üstlenen kişi, şeklinde veli tanımı yapılmıştır. Aynı zamanda M.E.B okul iş ve işlemlerinin yönetilmesi ve yürütülmesi sürecinde kurulan bir çok birlik, kurul ve komisyonlarda velilerin yer almaları zorunlu kılınmıştır.

Henderson' a göre, okul aile işbirliği, öğrenci başarısının artması, katılım, güdülenme, kendine güven, kendine güven ve davranış değişikliği sağlamaktır.

Ayrıca çocukların okul ve öğretmenlere ilişkin olumlu tutumlar gelişmesinde de aile katılımı temel bir araçtır.(Burns,1993.s.9)

Açık sistem özelliği nedeniyle eğitimin üretilmesi süreci okullar, dolayısı ile okul yönetimleri içinde buldukları toplum ve aile ile etkileşim içinde varlıklarını sürdürürler. Ailenin eğitim ve eğitim yönetimiyle olan gerek yasal ve gerekse eğitimin birincil girdisi olan çocuğun içinde doğduğu ve ilk etkileşimi yaşadığı, ilk eğitim kurumu olan ailenin demografik, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik v.b. özellikleri okul yönetimine yansımalarını önemli kılmaktadır.

Bu bağlamda veli profilinin eğitim yönetimine etkileri araştırılarak, genel veli profili, veli profilinin eğitim yönetimine olumlu ve olumsuz yansımalarına dikkat çekmek, olumlu yönleri ile eğitime ivme kazandırmada, olumsuz yönleri ile de önleyici tedbirler almada ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara bir nebze de olsa ışık tutmaktır.

Sonuçta, okul öğrencilerin özgeçmişlerine ilişkin, benzer şekilde veliler de öğrenci ve okula ilişkin daha fazla veriye ulaşılabilir. Açıkçası artık okullarda sezgiye dayalı, anekdotlara dayalı ya da tecrübeye dayalı karar almak yerine, verilere dayalı kararlar alma esas olmalıdır. Bu çalışma ile elde edilen verilerin, tüm eğitim yönetimi ve bileşenlerine ışık tutması amaçlanmaktadır.

2. YÖNTEM VE BULGULAR

Veli profilinin eğitim yönetimine etkilerinin incelendiği çalışmada, nicel araştırma yöntemi kullanılarak, yöneticilere uygulanmak üzere “ Yönetici Görüşme Formu “ düzenlenmiştir.

Yedi bölümden oluşan görüşme Yönetici Görüşme Formunun ana başlıklar; Şunları kapsamaktadır.

- ✓ Yöneticinin Demografik Özellikleri
- ✓ Okul Veli Profili
- ✓ Veli Katılım Düzeyi
- ✓ Velinin Teknolojiyi Kullanma Düzeyi
- ✓ Velinin Eğitim-Öğretimi Destekleme Düzeyi
- ✓ Velinin Okulu Destekleme Düzeyi
- ✓ Veli Beklentileri

Formda yer alan sorularla yöneticilerine ve okul velilerine yönelik sorularla veriler toplanılmaya çalışılmıştır. Form düzenlemeden önce bazı okul yöneticileriyle görüşmeler düzenlenmiş bu görüşmeler sonucunda görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu uygulanmadan önce yedi öğretmen ve beş okul müdürüne uygulanarak test edilmiştir.

Yönetici Görüşme Formu Ankara Gölbaşı İlçesinde Görev Yapan elli beş okul yöneticisine uygulanmıştır. Görüşme randevu alma sistemi ve yüz yüze görüşme şeklinde yapılmıştır. Görüşmeye yöneticiler gönüllü olarak katılmışlardır. Görüşme süresi ortalama 35 dakika sürmüştür. Görüşmeler bireysel ve grup görüşme şeklinde olmuştur.

Görüşme Formu, okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise okul müdürlerine ayrıca şehir merkezinde ve kırsal kesimde olan okullara uygulanarak heterojen veri elde edilmesi sağlanmıştır.

Yöneticilerin yaş ortalamaları değerlendirildiği çalışmada Okul Yöneticilerinin yarısından fazlasının (%52,7) 40-49 yaş aralığında olduğu ve yöneticiler arasında çok genç ve yaşlı ilerlemiş yöneticilerin oranının belirgin bir azalış gösterdiği görülmektedir.

Okulda yöneticilerinin cinsiyet dağılımının değerlendirildiği çalışmada elde edilen sonuçlarda erkek yöneticilerinin kadın yöneticilere göre sayıların çok yüksek olduğu (%63,6) görülmektedir.

Yöneticilerin eğitim düzeyinin değerlendirildiği çalışmada yöneticilerin öğrenimlerinin en fazla (% 35) lisans eğitim düzeyinde olduğu görülmektedir.

Yöneticilerin yöneticilikte geçirdiği sürenin değerlendirildiği çalışmada yöneticilik deneyimi az olan yöneticilerin çoğunlukta oldukları (% 29,1) görülmektedir.

Yöneticilerin görev yaptıkları okul türünün incelendiği çalışmada en yüksek okul türünün ortaokul iken en düşük okul türünün okulöncesi olduğu görülmektedir.

Yapılan çalışmada, yöneticilerinin görevli oldukları okulların büyük bir kısmının (%85,5) şehir merkezinde olduğu görülmektedir.

Yöneticilerin görev yaptıkları kurumun taşınabilir durumunun değerlendirildiği çalışmada yöneticilerin görev yaptıkları kurumların ancak %32,7' sinin taşınabilir eğitim merkezli olduğu görülmüştür.

Velilerin öğrenciye yakınlık derecesi durumu çalışmalarında velilerin çoğunluğunun (%81,8) annelerden oluştuğu görülmektedir.

Velilerin eğitim düzeyinin değerlendirildiği çalışmada ilkököl ve üniversite mezunu velilerin oranlarının eşit olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Velilerle İlgili Veriler

VELİNİN	VELİLERLE İLGİLİ VERİLER	
PROFİLİ	Velilerin Eğitim Düzeyi Velilerin Aylık Gelir Düzeyi Velilerin Oturduğu Evin Kime Ait Olduğu Tablo 12: Velilerin Ortalama Çocuk Sayısı	(% 30,9) İlkokul/Lisans (%72,7) 2020 – 4000 TL. Aralığı (%47,3) Kendilerine ait (%54,5) 3 Çocuk
FAALİYETLERE KATILIM DÜZEYİ	Velilerin Okul Aile Birliği Toplantılarına Katılım Düzeyi Velilerin Veli Toplantılarına Katılım Düzeyi Velilerin Sosyal Kültürel Faaliyetlere Katılım Düzeyi Velilerin Törenlere Katılım Düzeyi Velilerin Yüz yüze Görüşmelere Katılım Düzeyi Velilerin Ev Ziyaretlerine İzin Verme Düzeyi	(% 69,1) Ara Sıra (%54,5) Genellikle (% 50,9) Ara Sıra (%45,5) Genellikle/ (%45,5) Ara Sıra (% 50,9)Genellikle (%49,1)Genellikle
TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYİ	E-Okul İşlemlerini Yapma Düzeyi Okul Web Sitesini Takip Etme Düzeyi İnterneti Kullanma Düzeyi e-Kurs Modülünü Kullanma Düzeyi	(% 43,6) Ara Sıra (%54,5) Ara Sıra (% 58,2) Genellikle (% 36,4) Hiçbir Zaman
EĞİTİM-EĞRETİMİ DESTEKLEME DÜZEYİ	Okul Dışı Ders ve Sosyal Etkinlikleri Destekleme Düzeyi Öğrenciyi Evde Derse Hazırlama Düzeyi Öğrencinin Derslerini Takip Etme Düzeyi Öğrenciyi Okula Gönderme Düzeyi	(%49,1) Genellikle (% 58,2) Genellikle (% 52,7) Genellikle (% 67,3) Genellikle
VELİNİN OKULU DESTEKLEME DÜZEYİ	Velinin Okulu Mali Yönden Destekleme Düzeyi Velinin Okulu Teknolojik Yönden Destekleme Düzeyi Velinin Okulu Hizmet Sunumu Yönünden Dest. Düz. Velinin Okulu Yapı-Onarım Yönden Destekleme Düzeyi Velinin Okulu Çevresel İlişkileri Kullanma Düzeyi	(% 54,5) Ara Sıra (% 38,2) Hiçbir Zaman (% 49,1) Ara Sıra (% 54,5) Ara Sıra (% 60) Ara Sıra
VELİ BEKLENTİLERİ	Velinin Yüksek Not Beklenti Düzeyi Velinin Sınıf Değişikliği Talep Düzeyi Sıra ve Arkadaş Seçimi Talep etme Düzeyi Velinin Öğretmen Seçimi Düzeyi	(% 47,3) Genellikle (% 60) Ara Sıra (% 67,3) Ara Sıra (% 36,4) Genellikle

Tablo 2. Yöneticilerle İlgili Veriler

YÖNETİCİLERLE İLGİLİ VERİLER (Katılım 55 Kişi)	
Yöneticilerin Yaş Ortalamaları	(%52,7) 40-49 Yaş Aralığı /(%27,3) 30-39 Yaş Aralığı
Okul Yöneticilerinin Cinsiyet Dağılımı	(% 63,6) Erkek
Yöneticilerin Eğitim Düzeyi	(% 63,6) Lisans
Yöneticilikteki Süre	(%29,1) 1-5 Yıl / (%25,5) 16 Yıl ve Üzeri)
Yöneticilerin Görev Yaptığı Okul Türü	%38,2) Ortaokul / (% 32,7) İlkokul
Yöneticilerin Görevli Oldukları Yerleşim Yeri	(%85,5) Şehir Merkezi
Yöneticilerin Görev yaptıkları Kurumun Taşınabilir Durumu	(%67,3)- Hayır
Yöneticilerin Görev Pozisyonu	(%56,4)- Müdür Yardımcısı

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Veli profilinin eğitim yönetimine etkilerinin incelenmesi konulu araştırma sonucunda okul yöneticilerinin görev yaptıkları okullardaki ortalama veli profillerinin analizi sonucunda;

Velilerin doğrudan öğrencileri ile ilgili olan konulara daha çok hassasiyet göstermektedirler.

Veliler Okul Aile Birliği çalışmalarına oldukça ilgisiz durmaktalar.

Velilerin internet erişimine yeterli düzeyde sahip oldukları halde, okul wep ayfası, e- kurs modülü ve e-okul v.b ilgisiz kalmaktalar.

Velilerin sosyo ekomik özelleliklerine paralel olarak okulu mali yönden desteklememekteler.

Veliler, yüksek oranda annelerdir.

Velilerin ortalama çocuk sayısı üçtür.

Veli yüz yüze görüşmeleri tercih etmekte, veli toplantılarına gereken katılımı sağlamamaktalar.

Sosyo kültürel etkinliklere katılmakta yetersiz kalmaktalar.

Veliler okulla işbirliği yapmakta yetersiz kalmaktalar.

Velilerin okulu destekleme düzeyleri yetersiz kalmaktadır.

Veliler öğrencilerle ders dışı etkinliklerde, okula hazır göndermede, devamsızlığı takip etmede ilgili oldukları bulgularına rastlanılmıştır.

Veliler törenlere ilgi göstermekteler.

Velilerin dörtte biri ev ziyaretlerine isteksizlik göstermektedirler.

Velilerin çoğunluğunun anneler olmasına karşın yöneticilerin çoğunluğunun erkek olduğu dikkat çekmektedir.

Velilerin öğrencilerle ilgili tüm görüşmeleri, yüz yüze ve bireysel olarak yapma eğiliminde olmaları, yapılan veli toplantılarının veli beklentilerini ne ölçüde karşıladığı araştırılmalı ve gerekli düzenlemeler yapılarak, okul yükü azaltılmalıdır.

Velilerden ev ziyaretlerine sıcak bakmayanların nedenleri araştırılmalı, araştırmalar doğrultusunda gerekli düzenlemeler, önlemler, yardımlar v.b.desteklemelerde bulunularak bu grup velilerde sisteme dahil edilmeli.

Aile katılımlarına daha fazla yer verilmelidir.

Velilerin kendi öğrencileri odaklı olmalarından dolayı, her öğrencinin bir eğitim öğretim yılı içerisinde en az bir etkinliğe dahil edilerek velilerin okul etkinliklerine katılımları desteklenmelidir.

Velilerin e- okul, e-kur, okul wep vb. konuların önemi ve nasıl kullanıldığıyla ilgili velilere bilgilendirme çalışmaları yapılmalı.

Okul iklimini geliştirici ve kapsayıcı projelerle velilerde okul aidiyet duygusu geliştirilmelidir.

Veli ve okulun tüm paydaşları arasında iletişimi güçlendirecek çalışmalara yer verilmeli.

KAYNAKLAR

Adams, J. (1994). Education. In J. Hastings (Ed.), Encyclopedia of Religion And Ethics. Vol 5. Scotland: Tand T. Clark Ltd.

Akarsu, B. (1998). Mutluluk Ahlâkı. İstanbul: İnkılap Kitapevi.

Babaoğlu, Emine, Ejder Çelik, and Aygül Nalbant. "İdeal öğrenci velisi üzerine nitel bir çalışma." e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi 9.1 (2018): 51-65.

Başaran, İ.E. (1984). Eğitime Giriş. Ankara: Sevinç Matbaası.

Bayraktar, Vedat, Gülhan Güven ve Z. Fulya Temel. "Okul öncesi kurumlarda görev yapan öğretmenlerin aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi." Kastamonu Eğitim Dergisi 24.2 (2016): 755-770.

Bilhan, S. (1991). Eğitim Felsefesi. Ankara: A.Ü. E.B.F Yayınları

Billington, R. (1997). Felsefeyi Yaşamak (Çev. A. Yılmaz). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Doğan, M. (1996). Büyük Türkçe Sözlük. İstanbul: İz Yayıncılık.

Ergün M. ve Diğerleri. (1999). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Ocak Yayınları

Eyüpoğlu, Z. (1989). Türkçe Kökleri Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Hirst, P.H. ve Peters, R.S. (1975). The Logic of Education, London.

Kuçuradi, İ. (1997). Uludağ Konuşmaları. Ankara: TFK Yayınları.

Özcan, K. (2014) Çevresel Baskı Gruplarının Okul Yönetimine Etkileri (Adıyaman İli Örneği) e-International Journal of Educational Research Volume: 5 Issue: 1 Winter 2014 pp 88-113

Peters, R.S. (1966). Ethics and Education. London: George & Unwin Ltd.

Peters, R.S. (1975). The Justification of Education. In R.S. Peteres (Ed), The Philosophy of Education. UK: Oxford University Press.

Pieper, A. (1999). Etiğe Giriş (Çev. V. Aytaman & G. Sezer). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Göksoy, S. (2018). Eğitimde Etkililiğinin Artırılabilmesi İçin Sistem Modelinin Okul Ve Öğrenme Ortamına Uyarlanabilirliği, Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi (ULED), Cilt (sayı) 3(3), 1-15.

Tozlu, N. (1997). Eğitim Felsefesi. İstanbul: MEB Yayınları.

Ülken, H.Z. (1967). Eğitim Felsefesi. İstanbul: Talim Terbiye Dairesi Yayını.

Yıldırım, C., Dönmez, B. (2008) Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Bir Araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu Örneği) Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 1, 2018, ss. 51-65, DOI:10.19160/ijer.370497

Yılmaz, M. (2000). Türk Atasözlerinde Eğitim Anlayışı. A.Ü. EBF Dergisi, Cilt 3. Sayı 1-2